

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

6063 Operasjonsanalyse

5.05.2014

Tid: 9-13 (4 timer)

Målform: *Bokmål*

Sidetal: 3 (*inkludert denne forsiden*)

Hjelpemiddel: *Alle trykte og skrevne samt kalkulator*

Merknader:

Vedlegg:

Eksamensresultata blir offentliggjort på Studentweb.

Oppgave 1

En bedrift har to produkter P_1 og P_2 . Produksjonen foregår i tre avdelinger A_1 , A_2 og A_3 . I tabellen nedenfor er gitt antall arbeidstimer som går med i hver avdeling for å produsere en enhet for hvert av de to produktene og tilgjengelig kapasitet (i arbeidstimer) i planperioden i de tre avdelingene.

Avdeling	P_1 (timer)	P_2 (timer)	Kapasitet (timer)
A_1	2	8	1600
A_2	2	4	1200
A_3	2	2	1100

Fortjenesten pr enhet er 840 kr for P_1 og 2400 kr for P_2 .

La x_1 og x_2 være antall produserte enheter av henholdsvis P_1 og P_2 .

Bedriften ønsker å finne fram til en produksjon som maksimerer den totale fortjenesten i planperioden.

- Formuler bedriftens problem som et LP-problem. Lag en grafisk skisse av mulighetsområdet.
- Løs problemet ved Simpleksmetoden (Svar: Maksimal total fortjeneste 576 000 kr). Merk av den optimale løsningen på skissen i a).
- Bedriften har fått tilbud om å kjøpe inn inntil 60 timer ekstra kapasitet til 200 kr pr time. I hvilken av de tre avdelingene kan det være lønnsomt for bedriften?

Gjennomfør en følsomhetsanalyse for å finne ut hvor mange arbeidstimer som maksimalt kan kjøpes inn dersom den optimale løsningen fremdeles skal ligge i samme hjørne i mulighetsområdet. Hva er ny optimal løsning dersom bedriften kjøper inn 60 arbeidstimer?

Forklar hva som skjer på den grafiske skissen hva når kapasiteten i en avdeling utvides. Tegn inn den nye optimale løsningen på skissen i a).

Oppgave 2

Berges Burger har en luke for drive-in. Kundene kjører bil fram til luken, bestiller og får varene servert gjennom luken. Vi antar at det i gjennomsnitt ankommer 4 biler pr time, og at gjennomsnittlig betjeningstid for en bil er 10 minutter.

Vi skal betrakte *Berges Burger* sin drive-in-luke som et køsystem, og vi lar N være antall biler i systemet.

- I dette punktet antar vi at drive-in-luken er et $M/M/1$ -køsystem. Angi ankomstrate og betjeningsrate for systemet.

Sett opp formelen for sannsynlighetsfordelingen til N . Regn ut sannsynligheten for at det er 0, 1 og 2 biler i systemet. Finn dessuten forventet ventetid og forventet antall i kø.

Utenfor luken til *Berges Burger* er det maksimalt plass til 3 biler, 1 som betjenes og 2 i kø. Biler som forsøker å benytte seg av drive-in-tilbudet når det er fullt, blir avvist.

- b) Finn nå $P(N = n)$ for $n = 0, 1, 2, 3$. Hvor stor prosent av kundene blir avvist på grunn av begrenset plass for bilene?

Hva blir nå forventet ventetid? Kommenter eventuell forskjell med ventetiden beregnet i a).

Oppgave 3

Et data-varehus selger en type laserprintere. Innkjøpsprisen er 2080 kr pr stk., bestillingskostnaden er 1000 kr pr bestilling, og lagerrenten settes lik 20 %.

Vi skal anta at etterspørselen er deterministisk og jevnt fordelt utover året med 10 pr uke dvs. 520 pr år.

- a) Hva blir optimalt bestillingskvantum for butikken?

Lag en skisse av $TK(Q)$ som er årlige totalkostnader for bestilling og lagring av laserprinterne som funksjon av bestillingskvantum Q . Regn spesielt ut TK når optimalt bestillingskvantum velges og når det bestilles henholdsvis 10, 30, 100 og 200 enheter pr bestilling.

For hvilke Q -verdier er de årlige totalkostnadene 50 000 kr? (Rund av til nærmeste hele tall for Q .) Marker disse Q -verdiene på skissen av TK .